

Konya Sanayi Odası (KSO) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) işbirliğinde gerçekleştirilen **Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi Anketi**, Türkiye'nin, yerel düzeyde imalat sanayindeki eğilimleri ölçen ilk gösterge oldu. Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi ile Konya'da imalat sanayinde faaliyet gösteren firmaların nabzı tutulmakta ve imalat sanayindeki gelişmeler izlenmektedir. Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi ile Konya'daki imalat sanayinin Türkiye geneli ve Avrupa Birliği üye ülkeleri ile karşılaştırılması mümkün hale gelmiştir.

Konya'nın imalat sanayi 14 aydır gözlem altında:

Konya Sanayi Odası (KSO) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya İmalat Sanayi Anketi, Konya'nın merkez ilçeleri olan Karatay, Meram ve Selçuklu'da imalat sanayinde faaliyet gösteren firmalara uygulanmaktadır. İmalat sanayinin tüm alt sektörlerinde faaliyet gösteren 300 firma ile her ay yüz yüze anketler yapılmaktadır. İmalat Sanayi Güven Endeksi sonuçları her ayın ikinci iş günü Konya Sanayi Odası internet sayfasında kamuoyuna açıklanacaktır.

İmalat sanayi güven endeksi nasıl hesaplanıyor:

İmalat Sanayi Güven Endeksi; ankette yer alan "Şu andaki toplam siparişleriniz için ne söyleyebilirsiniz?", "Şu andaki mevcut stok düzeyiniz için ne söyleyebilirsiniz?" ve "Önümüzdeki 3 ayda üretiminizin ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?" sorularına verilen yanıtların balanslarının ortalaması alınarak hesaplanmaktadır.

Balans değerine, sorulara olumlu cevap verenler ile olumsuz cevap verenlerin farkı alınarak ulaşılmaktadır.

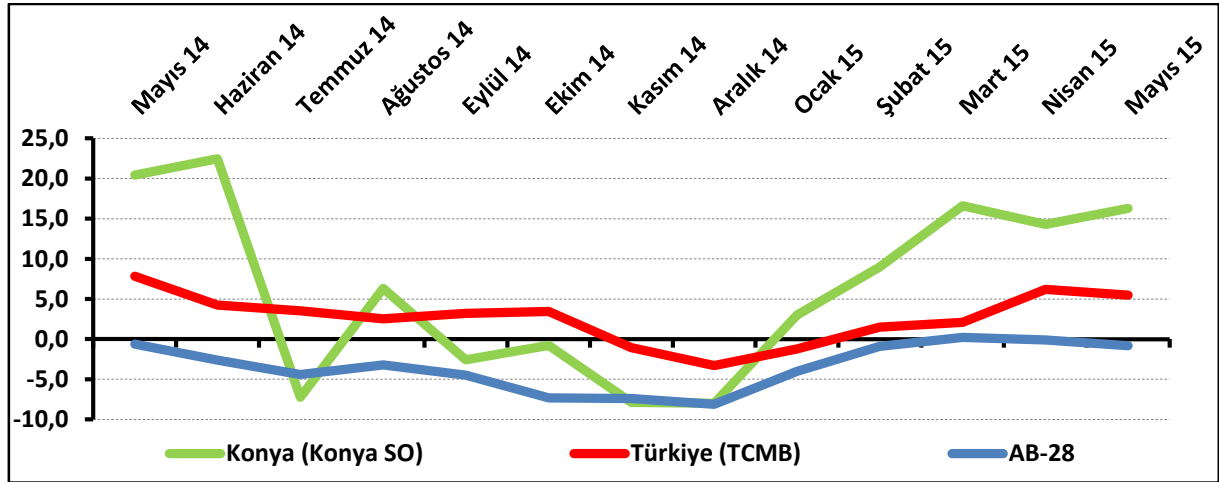
Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi, geçen aya göre arttı:

Nisan ayında 14,3 puan değerini alan Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi, Mayıs ayında 2 puan yükselerek 16,3 puan değerini almıştır. Konya İmalat Sanayi Güven Endeksinde geçen yıla göre 4,1 puanlık düşüş yaşanmıştır. Türkiye genelini temsil eden imalat sanayi güven endeksi Mayıs 2015'te bir önceki aya göre 0,7 puan düşerek 5,5 puan değerini almıştır. Avrupa Birliği'ni temsil eden imalat sanayi güven endeksi de Mayıs 2015'te bir önceki aya göre 0,7 puan düşerek -0,8 puan değerini almıştır.

İmalat Sanayi Güven Endeksi, geçen aya göre Türkiye ve AB-28'de düşerken Konya'da yükselmiştir. Geçen yıla göre ise hem Konya'da hem de Türkiye geneli ve AB-28'de düşmüştür. Konya imalat sanayi, Mayıs 2015'te Türkiye genelinden ve AB-28'den daha iyi performans göstermiştir.

Konya İmalat Sanayi Güven Endeksinin geçen aya göre yükselmesinde mevcut siparişlerin artış ve stok düzeyinin azalışı etkili olmuştur.

Şekil-1. İmalat Sanayi Güven Endeksi karşılaştırılması* (Mayıs 2014 – Mayıs 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

Tablo-1. Konya İmalat Sanayi Güven Endeksi*

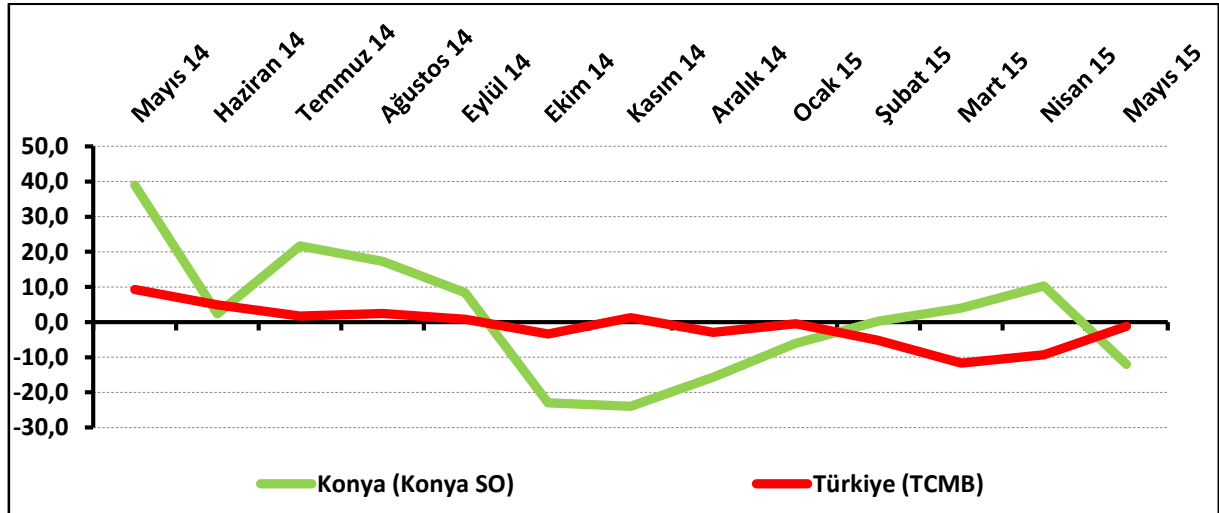
%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2014	---	---	19,6	20,2	20,4	22,4	-7,2	6,3	-2,6	-0,8	-7,9	-8,0
2015	3,0	9,0	16,6	14,3	16,3							

Konya imalat sanayindeki genel gidişat 5 ay sonra düştü:

Konya imalat sanayinin yüzde 33'ü, bir ay öncesine göre imalat sanayindeki genel gidişatın daha iyi olduğunu düşünmektedir. Daha kötü olduğunu düşünenlerin oranı yüzde 45 olurken, aynı olduğunu düşünenlerin oranı yüzde 22 düzeyindedir.

İmalat sanayindeki genel gidişata bakıldığında Konya'nın son 1 ayda Türkiye geneline göre daha kötü durumda olduğu görülmüştür. Aralık 2014'ten itibaren yükselen Konya imalat sanayindeki genel gidişat, Mayıs 2015'te düştü.

Şekil-2. Geçtiğimiz aya göre imalat sanayinde genel gidişat*(%arttı – %azaldı) (Mayıs 2014 – Mayıs 2015)

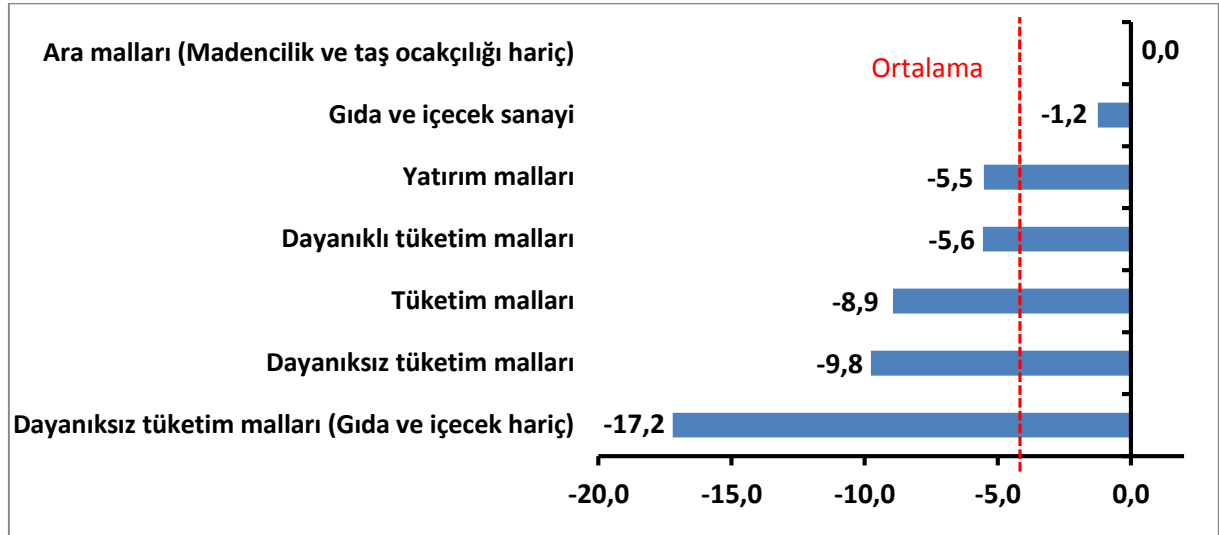

Konya'da faaliyet gösteren sanayicilerin yüzde 0,7'si önümüzdeki 3 ayda kısa vadeli Türk Lirası kredi faiz oranının artmasını, yüzde 76,7'si ise düşmesini bekliyor.

Mayıs ayında alt sektörler bazında düşüş yaşandı:

Konya’da imalat sanayine alt sektörler itibariyle bakıldığında Mayıs 2015’te geçen yılın aynı dönemine göre endeks değerinin sadece “madencilik ve taş ocaklığı hariç ara malları” sektöründe değişmediği görülmektedir. Diğer tüm sektörlerde ise geçen yıla göre düşüş yaşanmıştır. “Gıda ve içecek sanayi” sektöründeki düşüş imalat sanayi ortalamasının altında kalmıştır. “Yatırım malları”, “dayanıklı tüketim malları”, “tüketim malları”, “dayanısız tüketim malları” ve “gıda ve içecek hariç dayanısız tüketim malları” sektörlerindeki düşüş ise ortalamadan fazla olmuştur. “Gıda ve içecek hariç dayanısız tüketim malları” sektörü, endeks değeri geçen yıla göre en fazla azalan sektör olmuştur.

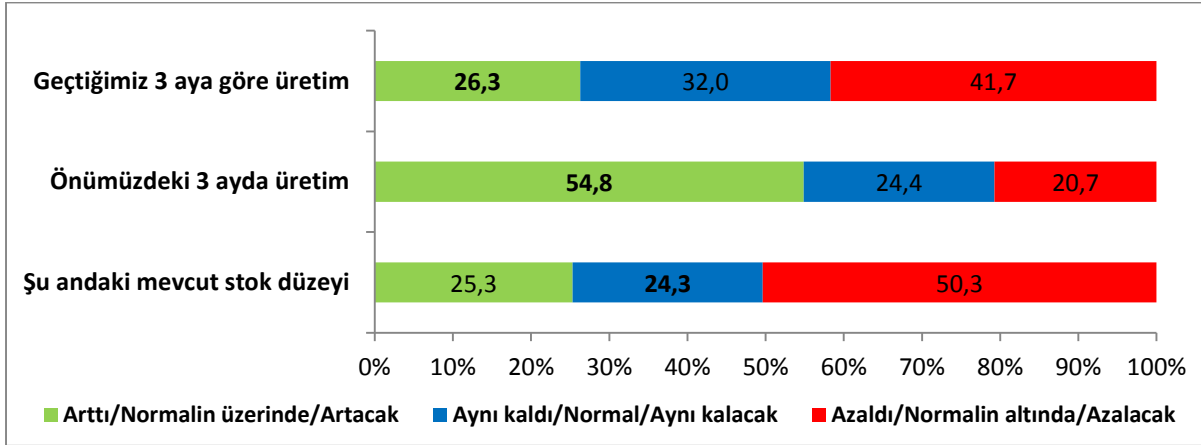
Şekil-3. Alt sektör bazında İmalat Sanayi Güven Endeksi’nin geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (Mayıs 2015)

Konya imalat sanayinde geçtiğimiz 3 aya göre üretim yükseldi:

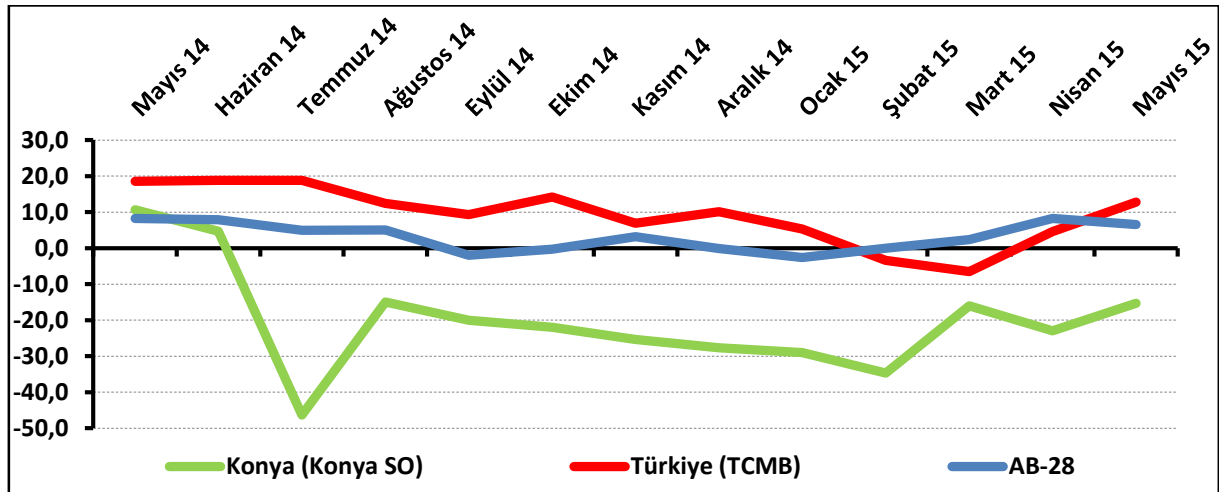
Mayıs 2015'te Konya'da imalat sanayinde faaliyet gösterenlerin yüzde 26,3'ü geçtiğimiz 3 aya göre üretimin arttığını ifade ederken, yüzde 54,8'i önümüzdeki 3 ayda üretimlerinin artacağını belirtmiştir. Konya'da imalat sanayinde faaliyet gösterenlerin yüzde 24,3'ü mevcut stok düzeyinin sezon için normal olduğunu ifade etmiştir.

Şekil-4. Konya'da üretim ve stok durumu (%) (Mayıs 2015)

Nisan ayında düşen "geçtiğimiz 3 aya göre üretim", Mayıs ayında tekrar yükseldi. Mayıs 2015'te "geçtiğimiz 3 aya göre üretim" Konya'da, Türkiye'den daha düşük değer aldı.

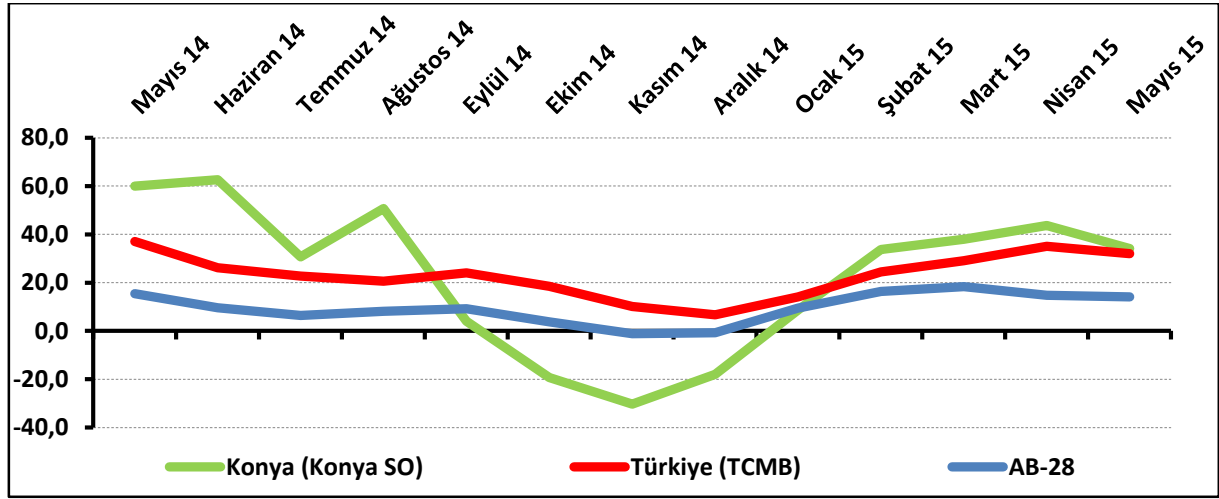
Şekil-5. Geçtiğimiz 3 aya göre üretim durumu*(%arttı – %azaldı) (Mayıs 2014 – Mayıs 2015)

Konya imalat sanayinin yüzde 55'i önümüzdeki dönemde üretimin artacağını bekliyor:

Aralık 2014'ten bu yana yükselen "önümüzdeki 3 aydaki üretim beklentisi", Mayıs ayında düştü. "Önümüzdeki 3 aydaki üretim beklentisi", söz konusu dönemde Türkiye'den ve AB'den daha yüksek bir değer aldı. Konya imalat sanayinde faaliyet gösterenlerin yüzde 55'i önümüzdeki 3 ayda üretimlerinin artacağını beklemektedir.

Şekil-6. Önümüzdeki 3 aya göre üretim beklentisi* (%artacak – %azalacak) (Mayıs 2014 – Mayıs 2015)

Mayıs ayında Konya'da kapasite kullanım oranları azaldı:

Nisan 2015'te Konya'da kapasite kullanım oranı yüzde 57,1 iken, Mayıs 2015'te bir önceki aya göre 0,3 puan düşerek yüzde 56,8 olmuştur. Türkiye'de ise kapasite kullanım oranı geçen aya göre 0,8 puan yükselerek yüzde 74,9 olmuştur.

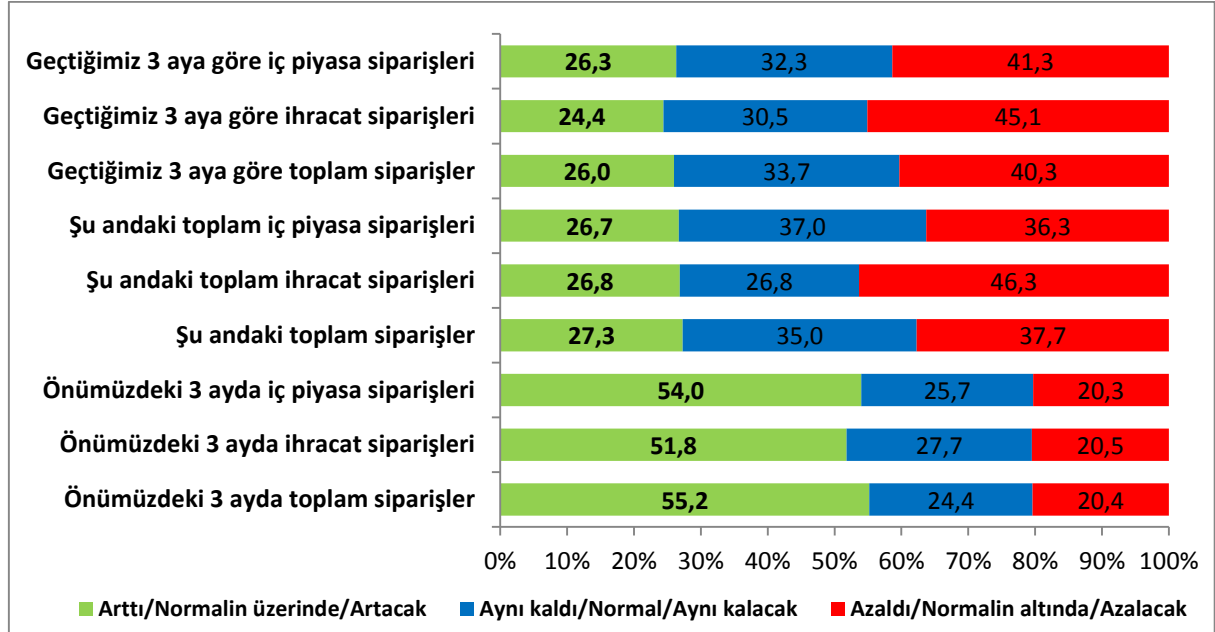
Konya imalat sanayinin yüzde 55'i önümüzdeki dönemde siparişlerin artmasını bekliyor:

Mayıs 2015'te Konya imalat sanayinde faaliyet gösterenlerin yüzde 26'sı geçtiğimiz 3 aya göre toplam siparişlerin arttığını ifade ederken, önümüzdeki 3 ayda toplam siparişlerin artacağını belirtenlerin oranı yüzde 55,2 olmuştur.

Önceki aylarda da olduğu gibi Konyalı üreticilerin gelecek dönem siparişlerden umudunun geçtiğimiz dönemde gerçekleşen sipariş artışlarından daha fazla olduğu görülmektedir.

Siparişlere iç piyasa ve ihracat detayında bakıldığında hem geçmiş dönemde hem de önümüzdeki dönemdeki iç piyasa sipariş durumu ve beklentisinin ihracat siparişlerinden daha fazla olduğu görülmektedir.

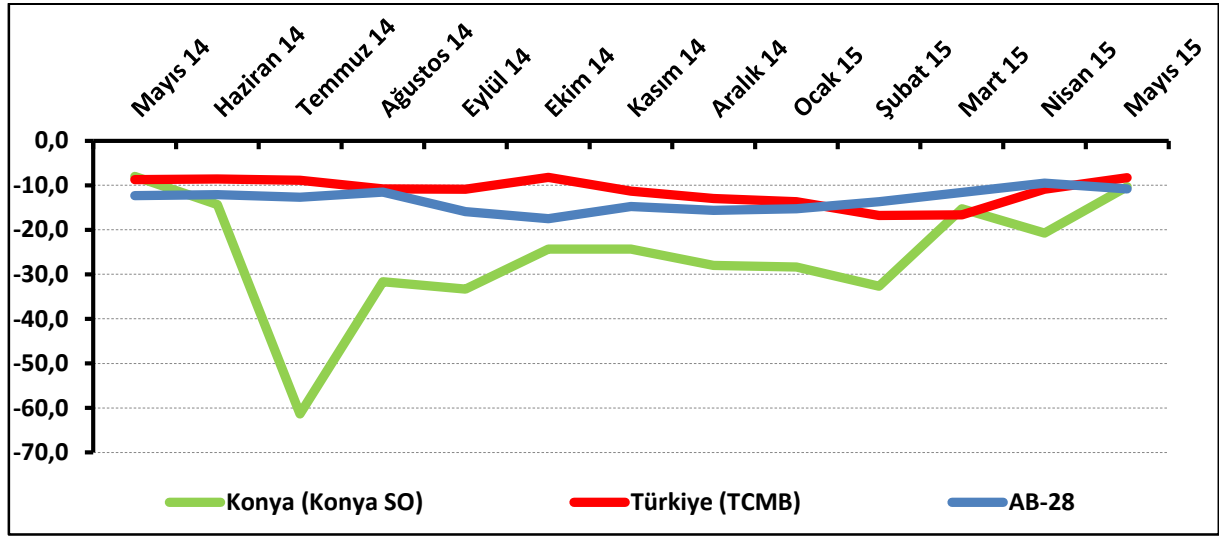
Şekil-7. Konya'da sipariş durumu (%) (Mayıs 2015)

Konya'da mevcut sipariş miktarı geçen aya göre yükseldi:

Mayıs 2015'te Konya'da imalat sanayi sektöründe faaliyet gösterenlerin yüzde 27,3'ü mevcut siparişlerin normalin üzerinde olduğunu, yüzde 35'i normal seviyede, yüzde 37,7'si ise normalin altında olduğunu ifade etmiştir. Konya'da şu andaki toplam sipariş miktarı, Türkiye'den daha düşük bir değer almıştır.

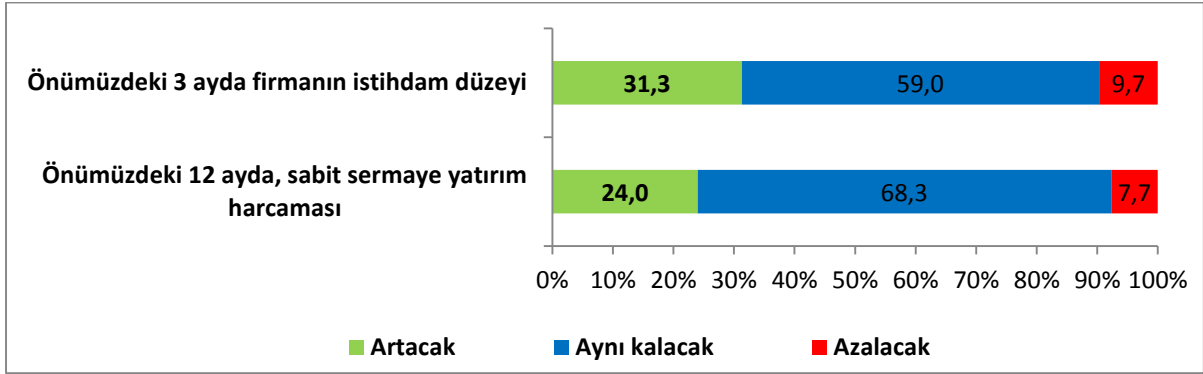
Şekil-8. Şu andaki toplam sipariş düzeyi* (%normalin üzerinde – %normalin altında) (Mayıs 2014 – Mayıs 2015)

Konya imalat sanayinde istihdam beklentisi Türkiye genelinden daha yüksek:

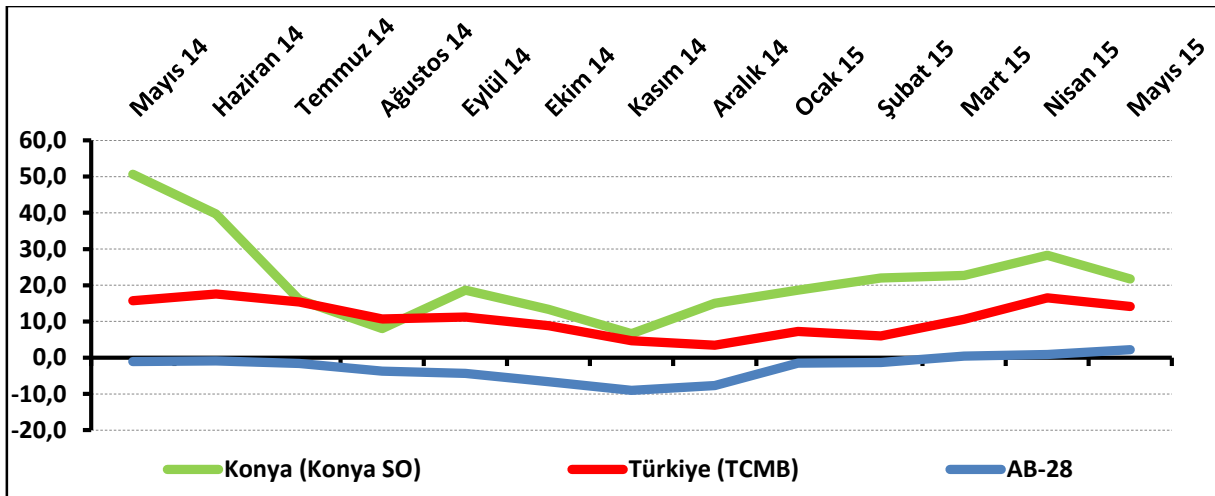
Mayıs 2015'te Konya imalat sanayinde faaliyet gösterenlerin yüzde 31,3'ü önümüzdeki 3 ayda istihdamını artıracığını ifade etmiştir. Önümüzdeki 12 ayda sabit sermaye yatırım harcamalarının artacağını belirtenlerin oranı ise yüzde 24 olmuştur. Önümüzdeki 3 ayda istihdam beklentisinde geçen aya göre düşüş yaşanmıştır.

Şekil-9. Konya'da istihdam ve yatırım (%) (Mayıs 2015)

Önümüzdeki döneme ilişkin istihdam beklentisinde Aralık 2014'ten bu yana devam eden artış Mayıs 2015'te düştü. Mayıs 2015'te Konya imalat sanayinde faaliyet gösterenlerin yüzde 59'u önümüzdeki 3 ayda istihdam düzeylerinin değişmeyeceğini düşünmektedir. Önümüzdeki 3 aya ilişkin istihdam beklentisinin Konya'da, Türkiye genelinden ve AB-28'den daha yüksek bir değer aldığı görülmektedir.

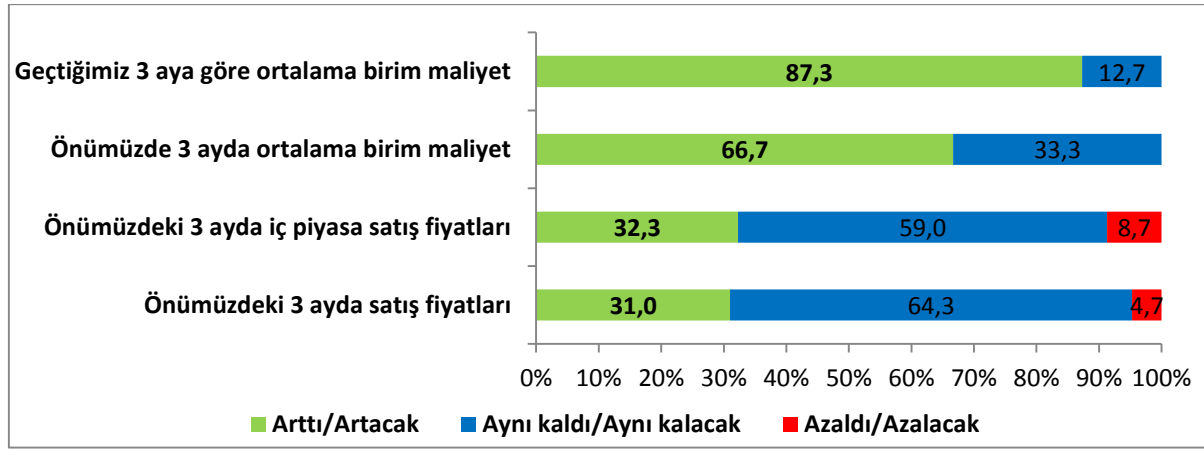
Şekil-10. Önümüzdeki 3 aydaki istihdam beklentisi* (%artacak – %azalacak) (Mayıs 2014 – Mayıs 2015)

Konya imalat sanayinin yüzde 87'si ortalama birim maliyetlerinin arttığını ifade ediyor:

Mayıs 2015'te Konya imalat sanayinde faaliyet gösterenlerin yüzde 87,3'ü geçtiğimiz 3 aya göre ortalama birim maliyetin arttığını ifade ederken, yüzde 66,7'si önümüzdeki 3 ayda ortalama birim maliyetlerinin artacağını beklediğini belirtmiştir. Konyalı üreticilerin yüzde 31'i ise önümüzdeki 3 ayda satış fiyatlarının artacağını ifade etmiştir.

Şekil-11. Konya'da maliyet ve satış fiyatı (%) (Mayıs 2015)

Konya imalat sanayinin gelecek dönem beklentileri, Türkiye genelinden daha yüksek:

Konya imalat sanayi güven endeksi sorular bazında incelendiğinde geçmiş döneme ilişkin göstergelerde artış yaşandığı ve gelecek döneme yönelik göstergelerde ise geçen aya göre düşüş yaşandığı görülmektedir. Konya, gelecek dönemdeki tüm göstergelerde, Türkiye genelinden daha iyi performans sergilemiştir.

Tablo-2¹. İmalat Sanayi Güven Endeksi Göstergeleri balans değerleri (Mayıs 2015)

Balans değerleri (Olumlu – Olumsuz)	Bir önceki aya göre değişim (Konya)	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim (Konya)	Konya	Türkiye	AB-28
Geçtiğimiz 3 aya göre üretim	7,7	-26,0	-15,3	12,8	6,5
Önümüzdeki 3 ayda üretim	-9,6	-25,9	34,1	32,0	14,1
Şu andaki mevcut stok düzeyi ²	5,0	15,7	25,0	-7,3	-5,6
Geçtiğimiz 3 aya göre iç piyasa siparişleri	6,7	-27,0	-15,0	8,7	
Geçtiğimiz 3 aya göre ihracat siparişleri	0,7	-14,3	-20,7	7,7	
Geçtiğimiz 3 aya göre toplam siparişler	7,0	-26,3	-14,3	10,6	
Şu andaki mevcut iç piyasa siparişleri	6,3	-4,7	-9,7	-7,9	
Şu andaki toplam ihracat siparişleri	-0,2	-1,2	-19,5	-13,5	-11,3
Şu andaki toplam siparişler	10,4	-2,3	-10,3	-8,3	-10,8
Önümüzdeki 3 ayda iç piyasa siparişleri	-8,3	-27,6	33,7	31,7	
Önümüzdeki 3 ayda ihracat siparişleri	-12,9	-4,9	31,3	26,0	
Önümüzdeki 3 ayda toplam siparişler	-9,9	-25,5	34,8	31,3	
Önümüzdeki 3 ayda firmanızın istihdam düzeyi	-6,6	-29,0	21,7	14,1	2,2
Önümüzdeki 12 ayda, sabit sermaye yatırım harcamanız	-2,4	-36,4	16,3	6,1	
Geçtiğimiz 3 aya göre ortalama birim maliyet	2,6	10,0	87,3	35,3	
Önümüzdeki 3 ayda ortalama birim maliyet	9,4	-9,6	66,7	31,3	
Önümüzdeki 3 ayda iç piyasa satış fiyatları	-1,0	-14,6	23,7	23,3	
Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatları	-1,0	-9,7	26,3	22,8	0,5
İmalat sanayideki 1 ay öncesine göre genel gidişat	-22,3	-51,0	-12,0	-1,2	

¹ Tablolardaki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

AB’de imalat sanayi güven endeksi düşmeye devam ediyor:

AB-28 ülkeleri ve Türkiye’nin İmalat Sanayi Güven Endeksi değerlerine bakıldığında, geçen yıla göre en fazla artış yaşanan ülke İspanya olmuştur. İspanya’yı; Malta ve Hırvatistan takip etmiştir. Geçen yıla göre en fazla düşüş Yunanistan, Danimarka, İngiltere ve Finlandiya’da yaşanmıştır. Hem AB-28 ve Euro Bölgesi hem de Türkiye İmalat Sanayi Güven Endeksi, geçen yıla göre düşüş göstermiştir.

Tablo-3. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye’nin İmalat Sanayi Güven Endeksi karşılaştırmaları (Mayıs 2014’e göre)

Ülkeler/ (Puan)	Mayıs 2014’e göre İmalat Sanayi Güven Endeksi’ndeki Değişim
İspanya	10,4
Malta	7,5
Hırvatistan	5,3
Portekiz	4,4
İsveç	4,4
Hollanda	3,8
Belçika	3,5
Slovenya	3,0
Romanya	2,8
Fransa	2,5
İtalya	2,4
Çek Cumhuriyet	1,3
Bulgaristan	1,3
Polonya	1,3
Euro Bölgesi-19	0,8
AB-28	-0,2
Estonya	-0,2
Letonya	-0,6
Lüksemburg	-1,5
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	-2,1
Almanya	-2,3
Türkiye	-2,3
Slovakya	-2,7
Macaristan	-3,2
Litvanya	-4,1
Avusturya	-4,6
Finlandiya	-7,0
İngiltere	-7,2
Danimarka	-7,3
Yunanistan	-8,0